Hist. eccl. 2159
H E 2159

Carmen Chriſtophori Hegēdorffini Lipſici de diſputatiōe Lipſenſi inter p̄ſtantiſſimos theologie ꝓfeſſores Joannem Eckiū Karolſtadium et Martinum Lutherum.

Ad Bibl. Acad. Laud.

Decano et cõſilij magiſtris floꝛentiſſimẽ Achademie Lipſenſis Chriſtophoꝛ⁹ hegẽdoꝛffinus S.D.

Nae ego impudentie inſimuland⁹ eſſem/viri oꝛnatiſſimi/
ſi temerario quodã impetu diſputatiõis Lipſice conſcri=
bende prouinciã ſuſcepiſſem/ et non prudenti conſilio hucadact⁹
eſſem / volui eñ hoc meo carmine ceu ſaliua quadã inpatiẽtiſſi=
mum aduerſus duces ipſius certaminis/viros extra oẽm aleam
poſitos/amoꝛem oſtendere/q̃z ſcz aſſiduus ſpectatoꝛ illos ſingu=
lari quadam monomachia congreſſos / ſpectaſſem tum omẽs
vno/ vt dicitur/ affectu cõplexus eſſem. Et quãuis foꝛſitan tantẽ
viris parũ aut oꝛnamenti / aut voluptatis ex mea cõmendatione
accedat/ Et ipſi a me laudari tantũ curent/ quantũ de rana pa=
luſtri: meus tamen amoꝛ/hoc quicquid eſt/encomij vel a me inui
to extoꝛſit/ vt oĩbus ꝑpalam redderẽ. Et vt ſunt viri vel φιλαν=
θρωπιας φιλανθρωποτεροι meũ hunc animũ non poterint nõ
deamare. q̃nquidẽ nos omẽs eadẽ ſumus membꝛa in vno capite
Chꝛiſto/ nec mẽbꝛa p̃ſtantioꝛa/ imbecilliũ opam auerſari debent
Tũ etiã hoc me mouit vt et veſtrã in me beneuolẽtiã hoc xeniolo
pꝛo mea virili remetirer / de vna fidelia/ duos vt dicit̃ / parietes.
Qm̃ eñ ſemper ex animo mihi fauiſtis/et aliquãdo contra ſyco=
phãtarum inſultus defenſaſtis : ego optimus teſtis ſum. Qua=
re vel ingratitudine ingratioꝛ eſſe videri poſſim ſi beneſitia in me
congeſta aut non agnoſcerẽ/ aut agnita ſi nõ re ipſa at ſaltẽ anĩo
qui vt in grecoꝛũ pꝛouerbio eſt/ παντων ξενιων ἀριστος eſt. bene
ſitia veſtra cõpꝛobarem. Accipite igitur / ea/ qua ſemp in me vſi
eſtis: humanitate/hoc noſtrũ carmen/in quo non certe ſermonis
lecythos queretis. ſed χαριτες γυμνας. neq̃z v̾o in hoc carmine
vniuerſuz certaminis euentũ/ aut vniuerſa certantiũ ſtratagema
ta cõſcribere potuimus : cũ idip ſum et opoſum et vltra vires fu
iſſet : nudos igit̃ rerũ cõmentarios reddim⁹ : plurimũ cogitatiõi
relinquentes. imitati Timãthen qui pꝛopterea laudibus vehitur
ꝙ in omnibus eius picturis plus intelligendũ ſpectatoꝛi q̃z pic=
tum p̃ſtiterit. Ita et optimum oꝛationis genus eſſe quis negat?
in quo lectoꝛi nõnulla priuato Marte expendenda relinquntur/
pauca enarrant. Sed maioꝛ eſt ſenſuum fecunditas q̃z verborũ
Adde ꝙ nonunq̃z voculas grecas intertexuimus : non certe grece
lingue oſtentande gratia/ ſed neceſſitate / que ferijs caret : adacti
latine eñ voces quadꝛate in carmen coire nole bant : Nec id qđ
volebam/ Romanis verbis ſempe cõmode exprimere potueram.
Dabũt igit̃ moꝛoſi mihi veniã ſi grecas voces latinis interſpar=
ſas eſſe viderint : nec clamitabunt me hyrudinũ ritu bilinguẽ vi
deri velle. oĩs abeſt iactantia: animus ſincerus eſt. dicant aliqui
quicquid velint : animus ſibi non conſcius Thꝛioꝛum ſtrepitum
facile negliget. Tum ſat ſcio/ que veſtra eſt authoꝛitas/ viri oꝛna=
tiſſimi : nec moꝛdacitas ipſa nos impetet / ſi huic noſtro laboꝛi
vos patrocinari volueritis. conſilium meum/ vt opinoꝛ/ intellex=
iſtis/ veſtrum eſt/ hoc quicquid eſt muneris non reijcere/ ſed bo=
ni conſulere. damus enim non quod veſtra amplitudine dignum
eſt/ ſed qđ mea ingenij imbecillitas p̃ſtare poteſt Valete feliciter.

Universitäts Bibliothek München

Carmē Chriſtophori Hegendorffini de Lipſica diſputatione/ inter dñ̄os doctores Eckiū/ Carolſtadium/ et Martinum Lutherum.

Um ſol octopedis penetrat iam brachia Cācri
d Et ſitit omne ſolum/ radijs pubeſcit aduſta
Flaua ceres/ gemit emorīēs quū garrul⁹ amnis
Atq; legit plenis calathis iam ceraſa in hortis
Ruſticus expectans mitiſſima dona Lyei
Lipſiacis agitur monomachia clara ſub oris
Con ſenſu illuſtris ducis inuictiq; Georgij
Tum Mecenatis cunctis qui pectore toto
Conantur verum ſtudij reparare decorem
In qua non Ioue prognatus vibrata tenebat
Tela manu Alcides/ claua funditq; bicorni
Aut Cacum/ aut volucres telo tranſfigit acuto
Stimphalides/ Bitho conmiſſus Bachius acer
Ceſtibus aut conto pugnat ſudibuſq; preuſtis
Ingolſtatenſis magnus ſed prodit alumnus
Eckius inuictus/ pugnax/ ac acer in armis
Mnemoſinen dicas hoc hoc auctore creatam
Tu nil Sceuola eras: tu nilq; Simonides auctor
Mnemoſines/ quando hunc videas prelecta tenere
Mente/ modeſtus/ et in partem volubilis omnem
Eſt/ et qui muſis charites connexuit vna
Eſtq; Carolſtadius vir non poſtrema retentans
Siue velis morum probitatem/ pectus anhelans
Quo ſacrum eloquium diſcuſſa nube choruſcet
Ceu ſolet ignifluo rutilum dum luce ſerena
Conicit ore iubar Titan/ ſeu rhetia mauis
Mutuo quis fallunt vtentes fraude ſophiſte
Hic primas tenet ex manibus ceu lubricus anguis
Vt vt corripias dilabitur/ arctius viget
Si queq; forſan medijs inuaſerit alis
Accedit/ laudum cumulo/ prudentia iuris
Qua nitidum ſemper caput inter nubila condit
Sed quo te tacitum referam Luthere piaclo?
Eſſe cupis κηριξ σοφιησ ητητυμοσ omni
Voto/ nec latum culmum deflectis ab illa
Vt vt te vallo quaſſent ac ſeua minentur
Ordine non cedis/ generoſam oppetere mortem
Tu mauis totum/ quam forte inglorius euum
Tranſigere ac tua que eſt variarum lectio rerum
Ex ſiliquis fractis veram excutis ipſe medullam
In ſophie ſcriptis θεοπνευστησ/ miſſa tonantis/
Ecce duces quibus eſt incepta hec gloria belli
Nunc libet incepto curſuq; recurrere ad ipſam
Metam/ ac enarrare quibus monomachia cepta
Auſpicijs quonam ceſſauerit omine tandem
Iam phebe ſacer ipſe dies erat atq; choruſco
Iam iubare exorto ſolis pompam inſtruit ingens

¶ In epl'a nr̄a lege pro duos parietes/ plures. Et in carmie q̄dam ate pro albis.

Doctorumq; in acie conſiſtens turba virorum
Que comitata duces ſancti delubra ſubintrat
Ipſa Thome petitura deum quo pneuma ſacratum
Corda ducum belli illuſtret/ne ceca timore
Mens abrepta ſimul/ falſas ſectata vel vmbras
Gloriole vagabunda deo mens excidat ipſo
Datq; ſacrum Chriſto pompoſa veſte ſacerdos
Garrula et hidraules variis quatit organa plectro
Cantores modulis recinunt quoq; Pithagoreis
Vſq; adeo vt forſan blandas Heliconis alumnas
Certamen dicas arte inſtituiſſe canendi
Barbita leucadiumq; deum pulſare ſonora
His ita curatis graditur rurſum ordine quiſq;
Recta contendit ſub vaſta palacia vaſte
Arcis/ vbi inſtructum eſt/ populo mirante/ theatrum
Quod variis cingunt periſtromata picta figuris
Scauri tu referas nec cedere poſſe theatro
Nec clipeo Aenee magnum fuit ilion in quo
Nobilis et pariter depicta incendia Troie
Hic vbi conſtiterant proprio ſedet ordine quiſq;
Atq; duces ipſi dulcis quos gloria palme
Allicit/ aduerſis figunt tentoria caſtris
Tumq; Moſellanus graiam iuxtaq; latinam
Edoctus linguam aſcendit ſubſellia primus
Quo facto obticuere omnes tacitiq; tenebant

Ora ſimul/ dehinc ingreditur ſermone rotundo
Admonet atq; duces ne quis vel percitus ira
Plus aequo infeſtis concurrat perfidus haſtis
Aure ne quiſq; popularis tractus amore
Extollat criſtas/ prius ac encomia cantet
Cū victor veniat rerumq; potitus in vrbem
Sed referant Chriſtum qui manſuetudine ſemper
Inſeruit populorum animis oracula ſumma
Et penteglotton referant Stridonis alumnum
Qui perſepe ſtilum exacuens affectibus inſtat
Ne ſemel arreptis/ nullum remorentur/ habenis
Ex variis pariter peregrinos excipit oris
Excipit inprimis te dux inuicte Georgi
Alberti ſoboles quem magnis Auſtria bellis
Condecorat/ ſimul ac vrbis ſpes altera noſtre
Clarus Joannes dux proles clara Georgi
Exciperis/ quoq; tu Schlauone gloria gentis
Dux qui priſcorum calles imitatus auorum
Artibus ingenuis viridem nunc ipſe noualem
Excolis ingenii/ ne quondam admotus habenis
Imperii/ cecus ceco moderere popello
Ne velut introrſum/ fama eſt/ Aſpendius olim
In cithara obuertens chordas ſibi mulſerat aures
Tantum/ defraudans alios dulcedine cantus
Sit tibi ne viuas ſolum tu diſpicis illa

Nunc etate velut partem que cerea in omnem eſt
Dehinc proceres alios muſarum lumina clara
Excipit ac omnes magni certaminis eſſe
Vult ſpectatores / illis ſic rite peractis
Eckius eratas vocat in certamina turmas
In campum / bellum indicens / ſimul inicit haſtam
Deinde Karolſtadius mox e regione metatus
Caſtra / aquilam extollens / audit cum claſſica forſan
Eckius ingeminet rurſumq; laceſſat in arma
Nec mora vult noſtrum arbitrium mox Eckius ipſe
In ſe neſcio quam δυναμιν retinere potentem
moxq; Carolſtadius ſurgit vir acer in armis
Inſtructaq; acie dubio non marte repugnat
Preſtantem referens Menelaum arguta rotunde
Complexus nimium ac imbelli fulmine mentem
Aduerſam torquet vir doctus et integer idem
Hac pugna adfecta mox mox ſeſe ingerit vltro
Martinus ſcuto fidei / galeaq; ſalutis
Armatus gladio et tunica quem Chriſtus adempta
Vult emere atq; crucis Chriſti conſurgere in hoſtes
Diſcipulos / veri exactus ſeruator et auctor
Non in lente / velut faciunt / vnguenta requirit
Sed grauia exorſus de Papa diſputat ipſe
An ſolus ſeruet claues quibus itur ad aſtra
An ſolidata ſupra ſiet ac eccleſia Petrum
An ſupra Chriſtum quem Paulus apoſtolus inquit
Eſſe petram / quod tum diuino iure probabat
Illis adfectis alio mox vertere vela
Conſtituunt / oram ſoluunt / bene fauſta precati
An rogitant anime phlegetontis deniq; flammis
Dent penas Chriſto / paruo quia pectora amore
Concaluere dei magnum torquentis olimpum
An quia / proh miſerum / cōmiſſa piacla cogantur
Diluere ethereas tandem ſic ire ſub arces
Tandem diſceptant nunc indulgentia quid nam
Proſit / et an ſuperas / homines / deferre ſub oras
Poſſit / mox alacres alio tentoria figunt
Atq; nouam exorſi pugnam validiſq; lacertis
Vulnera ſuſcipiunt / animus formidine nulla
Quaſſatus ſemper ceu murus aheneus inſtat
Et circumuolitat dubijs victoria pennis
Eckius ecce prior primum inſtruit ordine turmas
Contendit pugnax metanoias ipſe timorem
Seruilem eſſe caput / contra vir acer in armis
Lutherus ſurgit / ſophie panoplian adfert
Erga quem ſaltem genitorem filius ipſe
Adfectum geſtat metanoias eſſe ferendum
Rite caput / non quo plagoſi Daue Symonis
Verbera inhorreſcis / mutabiliorq; Cothurno es
Atq; alia inuadunt que non ſat viribus vllis

Eloquij poſſunt tolli / Demoſthenes ipſe
Hic deſudaret / Tullij torrentia lingue .
Flumina nil poſſent / lyra nec dircea per ignes
Seruata incolumis pompam certaminis huius
Narraret / digna cumularet laude monarchas.
Sed quoniam longum curſu confecimus equor
Ad portum appellet Zephiroq; carina ſecundo
Ipſe Carolſtadius viuaci pectore prodit
Enthea proponens numeris aſtringere noſtris
Que mea muſa nequit / que fortiter Eckius ipſe
Diſſipat / exturbat / ſeſe ceu Prothea verſat
Prothaſis illa fuit celebris certaminis huius
Nunc narranda venit q̄ꝫ bella cataſtropha tandem
Addita ſit / q̄ꝫto plauſu ſit pugna peracta
His actis igitur : conſurgit Langius ipſe
Langius hic noſtris iam vir bene notus in oris
Surgit : et arrectis ſtant omnes auribus / atq;
Nec mora : facundo doctos vehit ore monarchas
Dehinc alijs quos finitimis monomachia ab oris
Excierat / grates ſoluit / ſanctuſq; ſenatus
Muneribus cumulat pugiles certaminis huius
Quid ni commemorem ? quod donec epithaſis illa
Pugne exardeſcit ſcutato milite complent
Arcem Lipſenſes ciues ne forte refixis
Armis ſurgat Athis / diſturbans ordine turmas

Omnes eia agite ſancto qui rite lauacro
Baptiſmi Chriſto iam nomina veſtra dediſtis
Nun. orate deum lis ſic dirimatur : vt inde
Non cladem accipiat mauors eccleſia Chriſti
Non iocus eſt / non hic ſpectanda eſt gratia / non hic
Munera / ſed Chriſti qui nunc ſupereminet omni
Eſt capiti gladius ſemper metuendus / et acri
Cuncta expendantur libra / ne barbarus hoſtis
Nos aliqua poſſet forſan deludere parte
Quare nunc alacrem ſuſtollite in ethera vocem
Dicite / Chriſte ſacer veri fons Chriſte ſerenas
Pectora κηρικων radijs qui pneumatis olim
Nunc charitis pleno humecta ab imbre ſuperno
Pectora Ariſtarchων / ſapiant te / te fateantur
Queq; tue fuerint doctrine conſona Chriſte.
Illa amplectantur Siculas ſiue pondere gerras
Et thetis abſumat / veneris credantq; marito

τελος

¶ Lipſiae excuſſit Wolffgangus Monacenſis. 1519.